

VYBRANÉ ASPEKTY CHOVÁNÍ STUDENTŮ FTK UP OLOMOUC VE VZTAHU K ALKOHOLU

Michal Šafář

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého, Olomouc, ČR

Předloženo v únoru 2008

V předložené práci mapujeme situaci v konzumaci alkoholu na FTK UP. Vycházíme z diagnostiky aktuálního stavu konzumace alkoholu u studentů jednotlivých oborů. Zjištěná data interpretujeme v kontextu dostupných statistických údajů o konzumaci alkoholu v České republice, dále pak ve vztahu k sociálně zdravotním rizikům konzumace a také k budoucímu postavení studentů FTK jako jedné ze skupin názorových vůdců v oblasti tělesné kultury. Bylo zjištěno, že průměrné hodnoty konzumace alkoholu u studentů FTK se pohybují pod průměrnými hodnotami populačního vzorku ČR. Procento studentů (zejména u žen) překračujících při své konzumaci rizikovou dávku alkoholu je vyšší než u populačního vzorku ČR, což považujeme za znepokojivé. Mezi studenty výrazně převažuje hodnocení alkoholu v kategorii dobrý nebo neutrální a nadpoloviční většina jich spojuje konzumaci alkoholu přímo se sportovní aktivitou.

Klíčová slova: Alkohol, životní styl, sport.

ÚVOD

Problematika užívání psychotropních a návykových látek patří k široce diskutovaným tématům jak v celospolečenském kontextu např. Csémy, Bejčková, Sadílek, Sovinová (2006), Csémy, Hrachovinová, Krch (2004), tak i specificky v oblasti tělesné kultury, respektive sportu. Zde však problematika alkoholu stojí spíše v pozadí a je vnímána okrajově v souvislosti s dopingem a dalšími sociálně patologickými jevy např. Pyšný, Slepíčka (2000), Hnízdil (2000), Nekola (2000). Se studiemi zaměřenými na problematiku alkoholu ve sportovním prostředí se častěji setkáváme v zahraničních pramenech, např. Boyd, McCabe,

Morales (2005), Martens, Dams-O'Connor, Beck (2006), Lorente, F.O., Souville, M., Griffet, J., & Grélot L.(2004), v českém prostředí se jedná spíše o dílčí výzkumy, např. Čech (2001), Piňos (2009), Růžičková (2009).

Jak nám výše zmíněné studie ukazují, alkohol a sport mají na sebe bližší vazbu, než by bylo z hlediska zdravého životního stylu žádoucí. Znalost reálné situace v této oblasti může být jedním z faktorů umožňujících optimalizovat působení na chování ve vztahu k alkoholu v průběhu studia se záměrem minimalizovat rizikové projevy. V tomto smyslu mohou získaná data také iniciovat aktivitu Profesně poradenského centra FTK.

CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem výzkumu je popsat konzumaci alkoholu u studentů prezenčního studia FTK UP Olomouc.

Pro konkretizaci hlavního cíle jsme formulovali některé cíle dílčí:

1. Porovnat situaci v konzumaci alkoholu v jednotlivých oborech studovaných na FTK UP.
2. Porovnat konzumaci alkoholu v jednotlivých ročnících studia na FTK UP.
3. Porovnat konzumaci alkoholu studentů FTK UP s dostupnými statistickými údaji populačního vzorku ČR.
4. Zjistit některé aspekty postoje studentů FTK k alkoholu a jeho užívání ve sportovním kontextu.

METODIKA

Charakteristika výzkumného souboru

Zkoumanou skupinou byli studenti prezenčního studia všech studovaných oborů na FTK v akademickém roce 2007/2008.

Tab. 1

Zkoumaný soubor

Obor	Počet celkem	Počet zkoumaných	typ výběru
Tělesná vých. a sport	97	82	záměrný
Tělesná výchova + druhý obor	624	165	záměrný
Aplikovaná těl. výchova	52	36	záměrný
Ochrana obyvatelstva	54	40	záměrný
Rekreologie	211	93	záměrný
Fyzioterapie	124	99	záměrný
Celkem	1162	515	

Vlastní šetření proběhlo ve výuce předmětů modulu společného základu. V každém studijním oboru a v každém ročníku studia byly náhodně vybrány jedna nebo dvě seminární skupiny. Šetření bylo anonymní. Studenti byli seznámeni s výsledky šetření, rizikovými hodnotami a byl jim (pro případ, že by to považovali za žádoucí) předán kontakt na Profesně poradenské centrum FTK.

Použité techniky

Diagnostika konzumace alkoholu

Pro diagnostiku množství konzumovaného alkoholu jsme použili dotazník Losiaka (2008). V tomto dotazníku probandi retrospektivně zaznamenávají na jednoduché škále počet konzumovaných sklenic alkoholu v jednotlivých dnech „průměrného“ týdne. Jedna sklenice alkoholu je definována jako 0,5 l piva, 2 dcl vína a 0,5 ml tvrdého alkoholu. Dotazník sleduje také základní postoj k alkoholu přiřazením adjektiva dobrý-neutrální-špatný a jeho konzumaci při sportovní aktivitě (přiřazením do kategorie patříi-nepatří). Výhodou tohoto dotazníku je celková uživatelská přívětivost (jednoduchost, časová nenáročnost, dobrá srozumitelnost).

Přepočet množství alkoholu

Pro porovnání konzumace alkoholu studentů s „běžnou“ populací byl použit přepočet sklenic alkoholu na gramy čistého alkoholu podle vzorec:

0,8 (hustota etanolu) x obsah sklenice/láhve (ml) x koncentrace alkoholu (% obj.)/ 100.

Tab. 2

Koncentrace alkoholu ve standardizovaných sklenicích

Standardní sklenice piva	0,5 l	koncentrace alkoholu 5% = 20 g
Standardní sklenice vína	2 dcl	koncentrace alkoholu 12% = 19,2 g
Standardní sklenice destilátu	0,5 dcl	koncentrace alkoholu 40% = 16 g
Průměrná sklenice alkoholu		= 18,4 g = 0,023 l čistého alkoholu

Tento přepočet je nutný z důvodů uvádění statistických údajů (ČSÚ, WHO) v hodnotách gramů nebo litrů čistého alkoholu.

Statistické vyhodnocení dat

U jednotlivých zkoumaných souborů jsou uvedeny základní popisné charakteristiky (aritmetický průměr, medián, modus, rozptyl) týkající se množství zkonsumovaného alkoholu.

Pro porovnání jednotlivých studijních oborů a ročníků užíváme (s ohledem na typ a rozložení dat) neparametrickou variantu analýzy rozptylu (Kruskal-Wallis ANOVA).

Formulace statistické hypotézy:

H0: neexistuje statisticky významný rozdíl mezi srovnávanými skupinami na hladině významnosti $\alpha = 0,05$

H1: existuje statisticky významný rozdíl mezi srovnávanými skupinami na hladině významnosti $\alpha = 0,05$

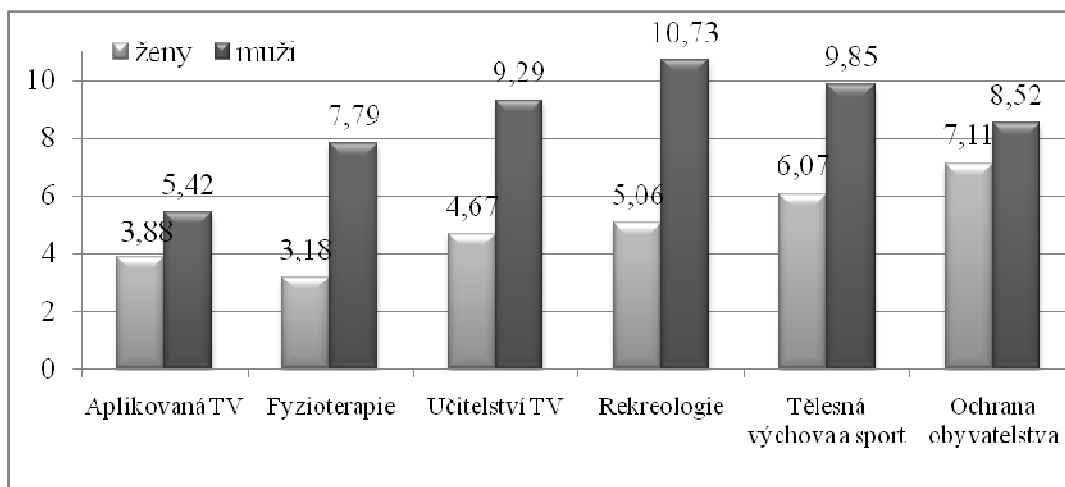
VÝSLEDKY

S ohledem na velké množství získaných dat a jejich vzájemných srovnání uvádíme ve výsledkové části v grafické podobě jen ty údaje, které podle našeho názoru nejlépe dokumentují stav zkoumané problematiky. Podpůrná data ve formě tabulek jsou uvedena v přílohách.

1. K dílčímu cíli č. 1 (Porovnat situaci v konzumaci alkoholu v jednotlivých oborech studovaných na FTK).

Graf 1

Průměrné hodnoty konzumace alkoholu ve standardizovaných sklenicích u jednotlivých oborů FTK (muži a ženy samostatně)

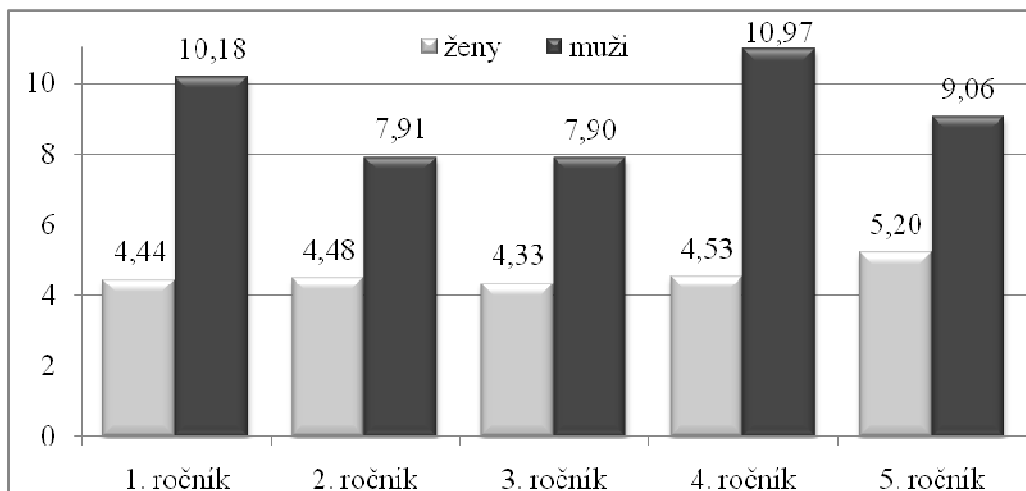
Hodnoty jednotlivých sloupců jsou uvedeny v **průměrném** počtu zkonsumovaných standardních sklenic alkoholu za týden.

Při provedení statistické analýzy dat se nepodařilo mezi sledovanými skupinami prokázat žádné statisticky významné rozdíly.

2. K dílčímu cíli č. 2 (Porovnat konzumaci alkoholu v jednotlivých ročnících studia).

Graf 2

Průměrné hodnoty konzumace alkoholu ve standardizovaných sklenicích v jednotlivých ročnících studia.

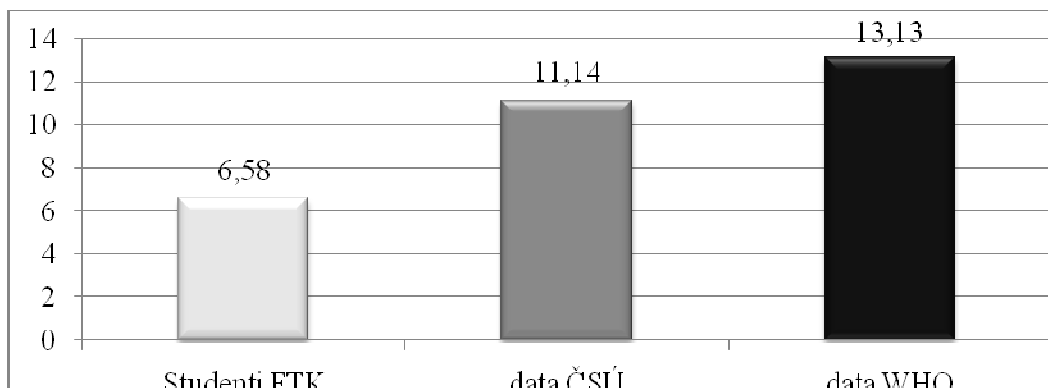
Hodnoty jednotlivých sloupců jsou uvedeny v **průměrném** počtu zkonsumovaných standardních sklenic alkoholu za týden.

Při provedení statistické analýzy dat se nepodařilo mezi sledovanými skupinami prokázat žádné statisticky významné rozdíly.

3. K dílčímu cíli č. 3 (Porovnat konzumaci alkoholu studentů FTK s dostupnými statistickými údaji populačního vzorku ČR.)

Graf 3

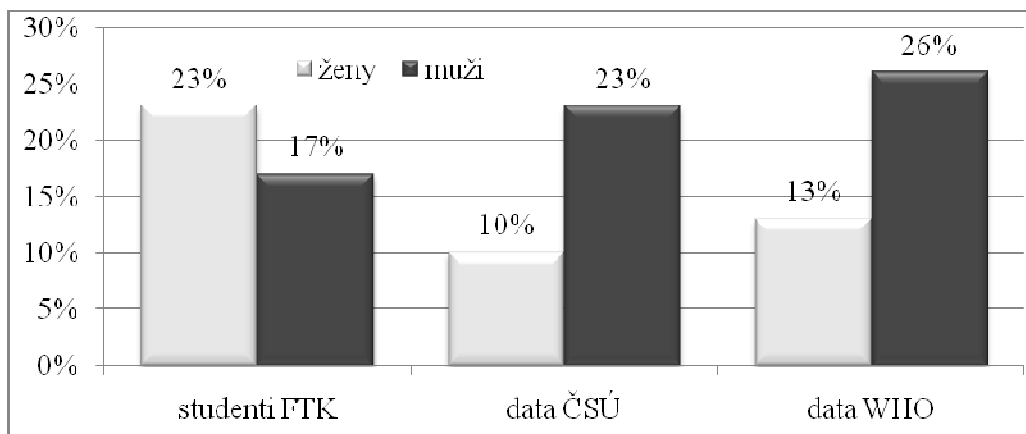
Porovnání průměrného množství zkonsumovaných sklenic alkoholu studentů FTK s populačním vzorkem ČR (bez rozdílu pohlaví).

Hodnoty jednotlivých sloupců jsou uvedeny v **průměrném** počtu zkonsumovaných standardních sklenic alkoholu za týden. Data ČSÚ jsou průměrem všech obyvatel ČR, data WHO průměrem obyvatel ČR starších 15 let.

Graf 4

Porovnání procenta studentů FTK překračujících rizikovou dávku alkoholu s údaji za populační vzorek ČR (ženy a muži zvlášť)

Procento uživatelů překračujících rizikovou denní dávku alkoholu (ženy 20 gramů čistého alkoholu, muži 40 gramů čistého alkoholu). Data ČSÚ jsou za rok 2001, data WHO za rok 2003.

Srovnání rozložení množství konzumovaného alkoholu u studentů FTK a populačního vzorku ČR (muži a ženy zvlášť).

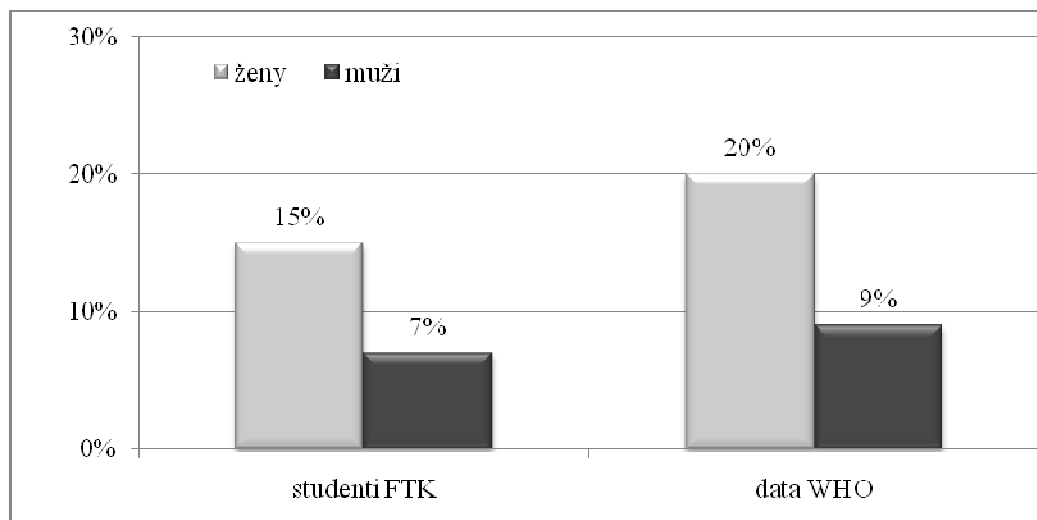
Tab. 3

	do 7 sklenic/týden	8 - 15 sklenic/týden	16 – 22 sklenic/týden	23 a více sklenic/týden
muži ČR	58,7%	18,7%	9,6%	13%
muži FTK	50,66%	32,44%	10,22%	6,66%
ženy ČR	89,9%	6,6%	1,8%	1,6%
ženy FTK	78,96%	18,96%	1,37%	0,68%

Hodnoty uvádějí procento z dané skupiny, ztmavená jsou pole tabulky označující konzumaci přesahující rizikovou dávku. Hodnoty pro muže a ženy za populační vzorek ČR pocházejí od ČSÚ za rok 2001.

Graf 5

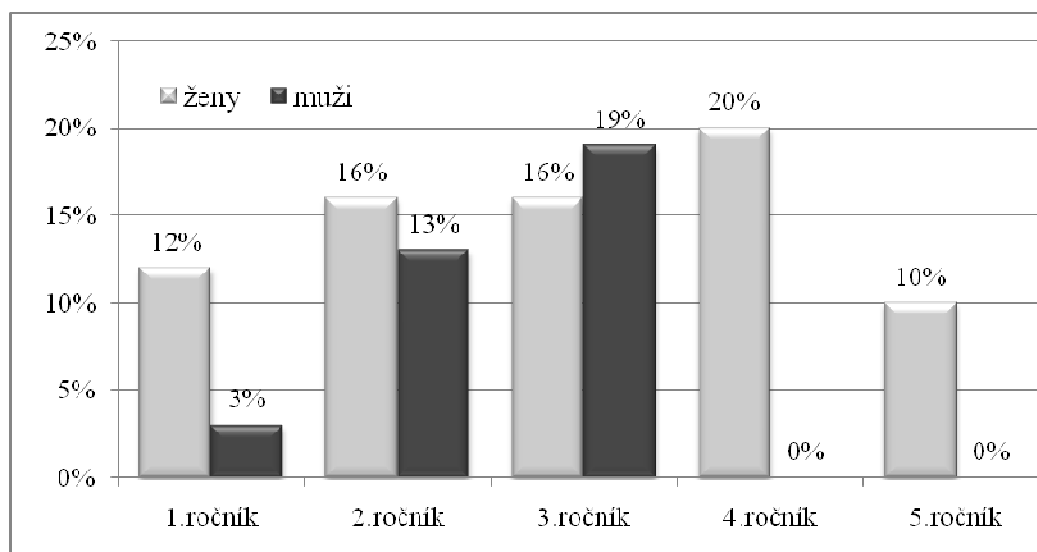
Porovnání procenta abstinujících studentů FTK s procentem abstinentsů v populačním vzorku ČR (ženy a muži zvlášť).

Procento probandů s nulovou konzumací alkoholu. Data WHO jsou získána z populačního vzorku osob starších 18 let.

Graf 6

Procento abstinentsů v jednotlivých ročnících studia (ženy a muži zvlášť)

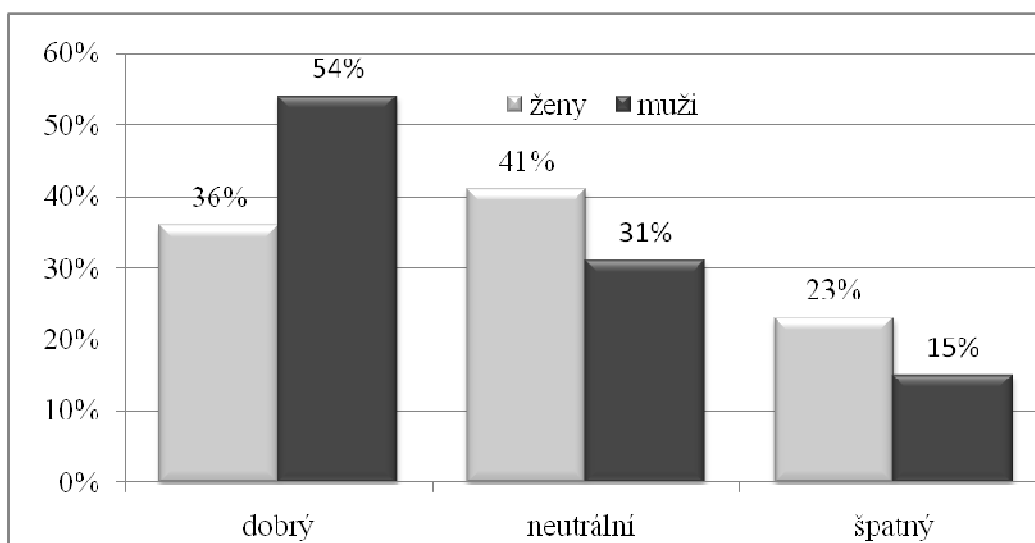

Procento probandů s nulovou konzumací alkoholu v jednotlivých ročnících studia.

4. K dílčímu cíli č. 4 (Zjistit vybrané aspekty postoje studentů FTK k alkoholu a jeho užívání ve sportovním kontextu.)

Graf 7

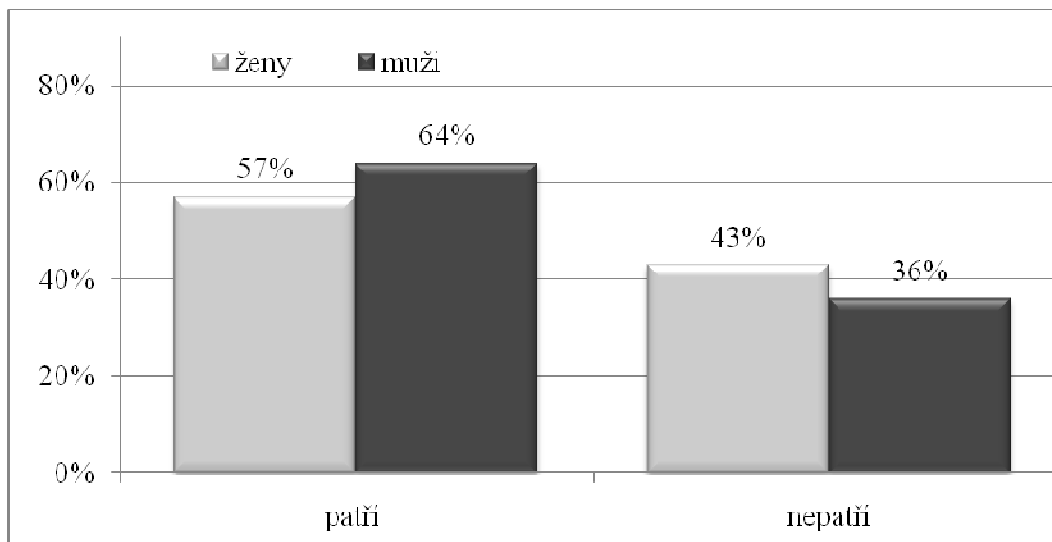
Odpověď na otázku týkající se zařazení alkoholu do kategorií dobrý-neutrální-špatný.

Procento studentů FTK hodnotících alkohol jako dobrý – neutrální – špatný.

Graf 8

Odpověď na otázku týkající se spojení konzumace alkoholu se sportovní aktivitou.

Procento studentů, podle jejichž názoru patří - nepatří konzumace alkoholu k prováděné sportovní aktivitě.

DISKUSE

Získaná data a provedená srovnání nám poskytují poměrně plastický obraz o konzumaci alkoholu na FTK UP. Pokud jde o průměrné hodnoty (vyjádřené v počtu zkonsumovaných standardních sklenic za týden), tak celkově (6,48) i u jednotlivých sledovaných skupin – mužů (9,2), žen (4,54), studijních oborů (od 4,4 do 8,2), ročníků (od 4,4 do 10,97) **vykazují studenti FTK nižší hodnoty, než jsou hodnoty získané za český populační vzorek** (ČSÚ – 11,4, WHO – 13,3).

Při interpretaci těchto srovnání je také zapotřebí vzít v úvahu odlišnou metodiku při získávání dat. Data ČSÚ i WHO jsou získána z reprezentativních výběrů. U dat ČSÚ (2001) se jedná o přepočet na celou populaci („per capita“), což v konečném důsledku získanou hodnotu průměrné konzumace proti reálnému stavu podhodnocuje. U dat WHO (2003) se jedná o přepočet za celou populaci u osob starších 15 let, tedy i zde dochází (byť méně výrazně) k podhodnocení proti reálnému stavu. I při srovnání s jinými výzkumy zaměřenými na podobné skupiny – studenti oborů s tělesnou výchovou na Jihočeské univerzitě dosahují průměru 12,4 (Čech, 2001), nebo z reprezentativního šetření u vysokoškolských studentů sportu v USA 9,6 (Boyd, 2005) – jsou hodnoty alkoholu u studentů FTK UP nižší.

Tato zjištění jsou pro nás poněkud překvapující, neboť empiricky se nám konzumace alkoholu u studentů jeví jako vysoká. **To však může být způsobeno vyšším výskytem tzv. epizodické konzumace** (ta je definována jako konzumace většího množství než pět sklenic alkoholu během jednoho večera ve frekvenci minimálně jednou za měsíc), která je vysoce riziková a společensky nápadná. V přepočtu na průměrnou týdenní dávku alkoholu však tyto konzumenti nemusejí vykazovat vysoké hodnoty a námi užitá metodika je nedokáže přesněji identifikovat.

Při vyhodnocení srovnání (Kruskal-Wallis ANOVA) mezi jednotlivými sledovanými skupinami (ročníky, studijní obory) se neprokázaly žádné statisticky významné rozdíly. Při srovnání ročníků studia se neukazuje ani náznak nějakého trendu ve smyslu nárůstu, či poklesu konzumace v průběhu studia. Zde jsme si samozřejmě také vědomi toho, že se jedná o průřezové, nikoliv longitudinální sledování. Přesto jsme očekávali, s ohledem na zvyšující se věk probandů, množství obdržených informací a další vlivy spojené se studiem působících ve smyslu akceptace zdravého životního stylu, alespoň náznak trendu poklesu konzumace alkoholu.

Z hlediska zdravého životního stylu považujeme za více vypovídající charakteristiky vycházející nikoliv z průměrných hodnot, ale z hodnot překračujících rizikovou konzumaci (respektive rizikovou dávkou alkoholu). Při jejím vymezení se přikláníme k definici užitě v studii ESPAD (Csémy, Bejčková, Sadílek, Sovinová, 2006), kde je za rizikovou denní dávkou považováno 20g čistého alkoholu na den u žen a 40g u mužů. Konzumace takového množství alkoholu výrazně zvyšuje pravděpodobnost rozvoje zdravotních problémů, vzniku závislosti, narušení sociálních vztahů, nemluvě o destruktivním vlivu na fyzickou kondici. **Tato riziková konzumace se týká 17% studentů-mužů FTK.** V populačním vzorku ČR jde o 23% (data ČSÚ) či 26% (data WHO) mužů. **Mezi studentkami-ženami FTK tuto hranici překračuje 23%.** Jedná se o procento vyšší, než je udáváno pro populační vzorek žen v ČR (10% ČSÚ, 13% WHO). Pro toto zjištění nemáme žádné jednoznačné vysvětlení. Některé naše úvahy se ubírají směrem k možnému vztahu k opakovaně diagnostikované, vyšší maskulinitě studentek FTK. **Takové procentuální zastoupení studentů překračujících v konzumaci rizikovou dávkou alkoholu považujeme za znepokojivé, zejména v kontextu profesních kompetencí a zaměření absolventů jednotlivých oborů studovaných na FTK.**

Procento abstinujících studentů (15% žen, 7% mužů) je nižší než u populačního vzorku ČR (data WHO udávají 20% žen a 9 % mužů). Na druhé straně, při porovnání se šetřením provedeným u vysokoškolských studentů UPJŠ v Prešově, kde abstinovalo pouze 2,1% mužů a 4,1% žen (Pavlík, 1994), můžeme toto procento považovat za relativně vysoké. Méně optimisticky, zejména u mužů, působí 0% abstinujících studentů ve čtvrtém a pátém ročníku studia. Tento údaj, nejen s ohledem na výše zmíněný průřezový charakter našeho šetření, považujeme více za shodu okolností, než za náznak nějakého trendu.

77% studentek a 85 % studentů přiřazuje alkoholu hodnocení v kategorii dobrý a neutrální, podobně jako 57% studentek a 64% studentů spojuje konzumaci alkoholu se sportovní aktivitou. Tato vyjádření, byť zdaleka necharakterizují komplexní postoj k alkoholu, jsou pro nás důležitou informací při zvažování základní strategie při komunikaci o problematice alkoholu, případně při vymezování základního stanoviska k alkoholu jako fenoménu. **Zde máme možnost opřít se o tradiční českou alkoholovou školu reprezentovanou přístupem Skály (1988) nebo Nešpora (1999), charakterizovanou (velmi zjednodušeně) spíše negativním vnímáním alkoholu a směřováním k abstinenci nebo menšinovým přístupem zastávaným např. Řehanem (1994), hodnotícím alkohol spíše neutrálně a obhajující teorii kontrolovaného pití. Nebudeme zastírat, že v kontextu**

prezentovaných dat, ale i v souladu s empirií, považujeme v našem prostředí za efektivnější přístup druhý.

ZÁVĚRY

Na základě získaných dat a provedených srovnání můžeme konstatovat, že:

- Při porovnání konzumace alkoholu studentů v jednotlivých studijních oborech a ročnících se neprokázaly statisticky významné rozdíly.
- Průměrné hodnoty konzumace alkoholu u studentů FTK se pohybují pod průměrnými hodnotami populačního vzorku ČR.
- Procento studentů (zejména u žen) překračující při své konzumaci rizikovou dávku alkoholu je vyšší než u populačního vzorku ČR a považujeme ho za znepokojivé.
- Mezi studenty výrazně převažuje hodnocení alkoholu v kategorii dobrý nebo neutrální a také nadpoloviční většina spojuje konzumaci alkoholu se sportovní aktivitou.

Získané informace budou využity jako jeden z podkladů pro další diskusi o efektivitě jednotlivých přístupů zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů spojených s konzumací alkoholu.

Případná další šetření doporučujeme zaměřit na skupinu rizikových konzumentů, respektive na rizikové chování spojené s konzumací alkoholu u studentů FTK UP.

REFERENČNÍ SEZNAM

- Boyd, C. J., McCabe, S. E., & Morales, M. (2005). College students' alcohol use: a critical review. *Annual Review of Nursing Research*, 23, 179–211.
- Csémy, L., Bejčková, P., Sadílek, P., & Sovinová, H. (2006). *Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)*. Výsledky průzkumu v České republice v roce 2003. Praha: Úřad vlády České republiky.
- Čech, S. (2001). *Zjišťování konzumace alkoholu u sportující adolescentní mládeže v různých sportovních odvětvích*. Bakalářská práce, Univerzita Jihočeská, Pedagogická fakulta, České Budějovice.

Český statistický úřad. (2005). *Spotřeba alkoholu (v hodnotě čistého lihu) na osobu, 2001*.

Retrieved 2. 2. 2008 from the World Wide Web:

http://www2.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/spotreba_alkoholu_v_hodnote_cisteho_lihu_na_osobu_2001

Hnízdil, J. et al. (2000). *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu*. Praha: Grada Publishing.

Lorente, F.O., Souville, M., Griffet, J., & Grélot L.(2004). Participation in sports and alcohol consumption among French adolescents. *Addictive Behaviors*, 29(5), 941–6.

Łosiak, W. (2008). Self-concept, alcohol expectancies and drinking habits in high school students. *Psychiatr Pol.*, 42(3),431–441.

Nekola, J. (2000). *Doping a sport*. Praha: Olympia.

Nešpor, K. & Csémy, L. (1996). *Léčba a prevence závislostí. Příručka pro praxi*. Praha: Psychiatrické centrum.

Nešpor, K., Csémy, L., & Pernicová, H. (1999). *Zásady efektivní primární prevence*. Praha: Sportpropag.

Nešpor, K. (2004). Pohybová cvičení a jóga v prevenci a léčbě závislosti. *Alkoholizmus a drogové závislosti*, 39, 253–259.

Pavlík, A. (1994). K problematice konzumácie alkoholických nápojov u vysokoškolákov. *Protialkoholický obzor*, 29 (1), 15–25.

Piňos, A. (2009). Alkohol a sportovní aktivita u hráčů volejbalu. Bakalářská práce, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.

Pyšný, L., & Slepíčka, P. (2000). *Problematika dopingu a možnosti drogové prevence*. Praha:Karolinum.

Růžicková, K. (2009). Alkohol a sportovní aktivita u hráček házené. Bakalářská práce, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.

Řehan, V. (1994). *Závislost na alkoholu a jiných drogách – psychologický přístup*. Olomouc: Univerzita Palackého.

Skála, J. (1988). *...až na dno!? Fakta o alkoholu a jiných návykových látkách (Zneužívání a závislost)*. Praha: Avicenum.

World health statistics (2004). *Global Status Report on Alcohol 2004, Country Profiles*.

Retrieved 2. 2. 2008 from the World Wide Web:

http://www.who.int/substance_abuse/publications/en/czech_republic.pdf

Mgr. Michal Šafář Ph.D.

Katedra kinantropologie a společenských věd

FTK UP Olomouc

tř. Míru 115

771 11 Olomouc

email: michal. safar@upol.cz

SELECTED ASPECTS OF BEHAVIOUR OF FTK UP OLOMOUC STUDENTS IN RELATION TO ALCOHOL

In the submitted work we survey a situation in alcohol consumption at the Faculty of Physical Culture. We result from the diagnostics of the alcohol consumption current situation in students of particular branches. We interpret the findings in the context of available statistical data about alcohol consumption in the Czech Republic, in relation to social-health hazard of the consumption and also to a future rank of FTK students as one of groups of idea leaders in the field of physical culture. The average values of alcohol consumption in FTK students are below average values of the Czech Republic population sample. The percentage of students (mainly women) who exceed a risk alcohol dose is higher compared to the Czech Republic population sample and we consider it as alarming. In students' opinion the evaluation of alcohol in good or neutral categories markedly predominates and an absolute majority joins alcohol consumption directly with a sports activity.

Key words: *alcohol, life style, sports.*

PŘÍLOHY

Tab. 4

Základní popisné charakteristiky sledovaného souboru (počet konzumovaných sklenic alkoholu za týden)

skupina	N	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
ženy	290	4,54	3,00	0,00	44,00	0,00	27,00	4,33
muži	225	9,20	7,00	Vícenás.	18,00	0,00	45,00	7,67
všichni	515	6,58	5,00	0,00	62,00	0,00	45,00	6,44

Tab. 5

Základní popisné charakteristiky sledovaného souboru podle oborů (počet konzumovaných sklenic alkoholu za týden – všichni, muži, ženy)

skupina (všichni)	N platných	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Aplikovaná TV	36,00	4,00	0,00	7,00	0,00	12,00	3,47
Fyzioterapie	99,00	3,00	0,00	23,00	0,00	16,00	4,18
Učitelství TV	165,00	5,00	0,00	20,00	0,00	45,00	7,14
Rekreologie	93,00	6,00	Vícenás.	11,00	1,00	33,00	6,73
Těl. vých. a sport	82,00	7,00	8,00	10,00	0,00	27,00	6,75
Ochrana obyv.	40,00	6,00	Vícenás.	5,00	0,00	35,00	6,87
skupina (ženy)	N platných	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
Aplikovaná TV	24,00	3,00	0,00	6,00	0,00	12,00	3,78
Fyzioterapie	80,00	2,00	0,00	20,00	0,00	16,00	3,50
Učitelství TV	81,00	4,00	3,00	12,00	0,00	27,00	4,17
Rekreologie	53,00	4,00	2,00	9,00	1,00	15,00	3,70
Těl. vých. a sport	43,00	5,00	0,00	7,00	0,00	24,00	5,60
Ochrana obyv.	9,00	4,00	Vícenás.	2,00	0,00	20,00	6,85
skupina (muži)	N	Medián	Modus	Četnost	Minimum	Maximum	Sm.odch.

	platných			modu			
Aplikovaná TV	12,00	5,00	5,00	5,00	0,00	10,00	2,61
Fyzioterapie	19,00	8,00	Vícenás.	3,00	0,00	16,00	4,80
Učitelství TV	84,00	7,00	0,00	10,00	0,00	45,00	8,56
Rekreologie	40,00	8,00	Vícenás.	4,00	1,00	33,00	8,35
Těl. vých. a sport	39,00	8,00	8,00	5,00	0,00	27,00	7,41
Ochrana obyv.	31,00	7,00	5,00	4,00	0,00	35,00	6,96

Tab. 6

Základní popisné charakteristiky sledovaného souboru podle ročníků (počet konzumovaných sklenic alkoholu za týden – muži, ženy)

Ročník (muži)	N platných	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
1. ročník	62,00	8,00	4,00	7,00	0,00	35,00	8,15
2. ročník	46,00	6,00	0,00	6,00	0,00	27,00	6,84
3. ročník	48,00	7,00	0,00	10,00	0,00	25,00	6,57
4. ročník	37,00	8,00	8,00	6,00	1,00	45,00	9,51
5. ročník	32,00	7,00	Vícenás.	4,00	1,00	28,00	6,70
Ročník (ženy)	N platných	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Sm.odch.
1. ročník	73,00	4,00	2,00	10,00	0,00	14,00	3,49
2. ročník	62,00	3,00	Vícenás.	10,00	0,00	20,00	4,78
3. ročník	66,00	3,00	Vícenás.	11,00	0,00	24,00	4,35
4. ročník	49,00	3,00	0,00	10,00	0,00	27,00	5,33
5. ročník	40,00	4,50	3,00	6,00	0,00	15,00	3,72